

SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI PUBLICZNEGO
GIMNAZJUM NR 32 W ŁODZI

PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn.6 kwietnia 1997r.
- Karta Nauczyciela z dn. 26 stycznia 1982r., znowelizowana dn. 6kwietnia 2000 r.
- Ustawa o systemie Oświaty z dn.7 września 1991r. z późniejszymi zmianami
- Deklaracja Praw człowieka z dn. 10 grudnia 1948r.
- Konwencja Praw Dziecka z dn. 20 listopada 1989r.
- Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z dn. 1 września 1997r.
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 24 kwietnia 1997r., znowelizowana dn. 26 października 2000r.
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 10 września 1996r.

- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dn. 9 listopada 1995r.

- Rozporządzenie Ministar EdukacjiI Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

WSTĘP

Działania profilaktyczne w naszej szkole mają charakter ciągłej i systematycznej pracy. Przez profilaktykę rozumiemy wszelkie dążenia zmierzające do prawidłowego kształtowania osobowości ucznia. W tym szerokim ujęciu jej założenia realizowane są na wszystkich płaszczyznach współpracy nauczyciela i ucznia : zajęciach dydaktycznych, spotkaniach pozalekcyjnych, godzinach wychowawczych, imprezach szkolnych i wycieczkach.

Program profilaktyczny nie obejmuje oczywiście wszystkich powyższych działań. Dotyczy on tylko tych zajęć, w których psychospołeczny rozwój ucznia jest głównym, planowanym celem.

Profilaktykę dzielimy na pierwszo-, drugo-, i trzeciorzędową. W szkole będziemy koncentrować się głównie na działaniach z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej, adresowanej do ogółu dzieci i młodzieży, mającą na celu promocję zdrowego trybu życia. Wprowadzamy także pewne elementy profilaktyki drugorzędowej, adresowanej do osób z grup podwyższonego ryzyka. Celem tych działań będzie pomoc w „wycofaniu” się z zachowań ryzykownych.

DIAGNOZA RZECZYWISTYCH PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Przed przystąpieniem do budowania szkolnego programu profilaktycznego zostało przeprowadzone rozeznanie problemów wychowawczych w placówce na podstawie :

- ankiet dla uczniów (ankieta „Przyjazna szkoła”)
- wywiadów z uczniami, nauczycielami i rodzicami
- obserwacji zachowań uczniów
- analizy dokumentacji wychowawców klas i pedagoga szkolnego
- konsultacji z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą (Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna, Sąd Rodzinny, MOPS)

Ponadto przy tworzeniu szkolnego programu profilaktycznego wzięto pod uwagę dane lokalne i krajowe dotyczące najważniejszych problemów współczesnej młodzieży.

W wyniku analizy zebranych informacji została ustalona lista najważniejszych zagadnień i problemów :

- trudna sytuacja materialna rodzin
- niewydolność wychowawcza rodziców
- wczesna inicjacja alkoholowa
- palenie papierosów
- eksperymentowanie z narkotykami i dopalaczami
- przemoc fizyczna i słowna
- nieusprawiedliwione nieobecności

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

1. Profilaktyka jest procesem ciągłym.
2. Profilaktykę w szkole prowadzą wyspecjalizowane instytucje i profesjonalni realizatorzy.
3. Wszystkie działania są zintegrowane.
4. Program profilaktyczny dostosowany jest do okresu rozwojowego ucznia.
5. Diagnoza w szkole jest przeprowadzana okresowo, a jej wyniki mają wpływ na modyfikację programu profilaktycznego.
6. Adresatami programu są nie tylko uczniowie, ale także nauczyciele, rodzice, administracja i pracownicy obsługi.
7. Program profilaktyczny jest kompatybilny z programem wychowawczym szkoły.

CELE PROGRAMU

1. Kształtowanie dobrej atmosfery w zespole klasowym.
2. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania czynników utrudniających i stymulujących pracę zespołu.
3. Rozwijanie zachowań twórczych.
4. Budowanie poczucia własnej wartości.
5. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i kierowania emocjami.
6. Kształtowanie umiejętności spostrzegania czynników zaburzających prawidłową komunikację.
7. Wdrażanie zachowań asertywnych.
8. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.
9. Nauka sposobów radzenia sobie ze stresem.
10. Przeciwdziałanie agresji. Zapewnienie dzieciom fizycznego i psychicznego bezpieczeństwa.
11. Zapobieganie uzależnieniom : nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze
12. Ukazywanie modeli aktywnego spędzania czasu wolnego.
13. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych.
14. Pedagogizacja rodziców z zakresu tematyki uzależnień oraz teorii i praktyki wychowania.
15. Przygotowanie młodzieży do świadomego planowania kariery edukacyjnej i zawodowej.

PEDAGOG SZKOLNY

Pedagog szkolny sprzyja profilaktyce gdy :

- potrafi skutecznie organizować pomoc zarówno dla indywidualnego ucznia jak i zespołu klasowego
- integruje grono pedagogiczne do wspólnej pracy w planowaniu, opracowywaniu i realizacji działań profilaktycznych
- skutecznie współpracuje z nauczycielami, rodzicami i uczniami
- współpracuje z instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie, pełni rolę fachowego pośrednika pomiędzy tymi podmiotami i potrzebującymi pomocy
- udziela uczniom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów rówieśniczych czy kłopotów domowych
- zwraca szczególną uwagę na przestrzeganie przez szkołę Konwencji Praw Dziecka
- jest wzorem konstruktywnych zachowań
- doskonali się osobowościowo i zawodowo

WYCHOWAWCA

Wychowawca - nauczyciel sprzyja realizacji programu profilaktycznego gdy:

- przykładła dużą wagę do podejmowania systemowych, spójnych oddziaływań profilaktyczno - wychowawczych wobec uczniów i ich rodziców
- utrzymuje pozytywne relacje z uczniami
- dostrzega indywidualność ucznia, indywidualizuje oddziaływania
- doskonali się osobowościowo i zawodowo
- konstruktywnie współpracuje z gronem pedagogicznym i pozostałymi pracownikami szkoły
- uczy młodzież umiejętności interpersonalnych
- promuje zdrowy styl życia
- uczy sposobów radzenia sobie z trudnościami
- ma pozytywne relacje z rodzicami, potrafi pozyskać rodziców do współpracy

RODZICE

Rodzice sprzyjają profilaktyce gdy :

- mają dobry kontakt z dzieckiem
- mają jasno ustalony i akceptowany przez dziecko system norm, wartości i zasad
- okazują swojemu dziecku miłość i szacunek
- mają dobry kontakt ze szkołą i szeroko rozumianym środowiskiem dziecka
- aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane oddziaływania profilaktyczno- wychowawcze
- są wzorem zdrowego stylu życia
- kształtują poczucie własnej wartości u dziecka
- nie lekceważą problemów dziecka
- poszerzają wiedzę na temat teorii i praktyki wychowania
- uczą swoje dziecko asertywności, dokonywania odpowiedzialnych wyborów

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

UCZNIOWIE

INTEGRACJA

- rozwój osobisty jednostki
- nabywanie umiejętności komunikacji interpersonalnej
- integracja zespołu klasowego
- wzmacnianie naturalnych sposobów wsparcia : koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie
- zdobywanie umiejętności współpracy w grupie
- kształtowanie umiejętności określania ról w zespole klasowym
- integracja międzyklasowa
- integracja w relacjach uczeń - nauczyciel

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE I POZA PLACÓWKĄ

- uczenie umiejętności radzenia sobie z przemocą i jej zapobiegania
- doskonalenie sztuki podejmowania właściwych decyzji
- pokazywanie sposobów walki ze stresem
- zapobieganie zjawisku „fali” i mobbingu
- zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia
- wskazanie osób, instytucji które pomagają ofiarom przemocy

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

- budowanie poczucia własnej wartości
- dostarczanie wiadomości na temat mechanizmu wchodzenia w uzależnienie
- kształtowanie zdrowych postaw wobec wszelkich używek
- uświadamianie szkodliwego wpływu narkotyków na wszystkie sfery życia człowieka
- przedstawianie zaburzeń występujących w rodzinie z problemem alkoholowym
- zapoznanie z symptomami współuzależnienia
- wskazanie instytucji niosących pomoc uzależnionym i ich bliskim
- kształtowanie umiejętności odmawiania, nie ulegania naciskom grupy destrukcyjnej
- ukazywanie sposobów działania i niebezpieczeństw związanych z grupami stosującymi psychomanipulację
- promowania zdrowego sposobu spędzania czasu wolnego

PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

- przekazywanie wiadomości na temat chorób psychicznych : depresja, nerwica, anoreksja, bulimia
- przybliżanie wiedzy na temat HIV : objawy, drogi zakażenia
- przedstawienie problemów moralnych i etycznych związanych z HIV
- promowanie różnych form aktywności ruchowej jako sposobu na zdrowie
- przekazywanie wiadomości na temat higieny osobistej w wieku dojrzewania

ASERTYWNOŚĆ I SAMOŚWIADOMOŚĆ

- kształtowanie umiejętności obrony swojego zdania i odmawiania w sytuacji nacisku
- kształtowanie pozytywnego nastawienia do siebie i innych
- nauka twórczej współpracy
- uświadomienie pozytywów przyjmowania postawy asertywnej
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji swoich i innych
- uwrażliwianie na uczucia i potrzeby innych
- uczenie dobrze rozumianej tolerancji w stosunkach międzyludzkich

DORADZTWO ZAWODOWE

- zapoznanie z formami kształcenia ponadgimnazjalnego
- przygotowanie do świadomego podjęcia decyzji o wyborze dalszego kierunku kształcenia
- kształtowanie postaw przedsiębiorczych
- przekazanie wiedzy na temat różnych zawodów
- wskazywanie cech predysponujących człowieka do danego zajęcia
- zapoznawanie z lokalnym rynkiem pracy

RODZICE

- przekazywanie podstawowych wiadomości z zakresu psychologii i pedagogiki
- zapoznawanie z mechanizmami wchodzenia w uzależnienie oraz rodzajami środków psychoaktywnych
- kształtowanie umiejętności wychowawczych
- zapoznanie z ofertą szkół ponadgimnazjalnych
- wskazywanie czynników które powinny mieć wpływ przy wyborze szkoły

NAUCZYCIELE

- uzupełnianie wiadomości z zakresu psychologii i pedagogiki
- doskonalenie umiejętności wychowawczych
- poszerzanie wiedzy z zakresu szeroko pojętej profilaktyki

Szczegółowy wykaz zajęć profilaktycznych dla klas I-III

LP.	RODZAJ I TEMAT ZAJĘĆ	REALIZATORZY	DLA KOGO
1.	Zajęcia integracyjne w formie biwaku	wychowawcy + pedagog szkolny	klasy I
2.	Zajęcia z zakresu profilaktyki niktynizmu i uzależnienia od alkoholu.	Wydział Zdrowia Publicznego UMŁ	Klasy I
3.	Pogadanka „Odpowiedzialność prawna nieletnich”	Policjanci KMP Łódź	klasy I
4.	Zajęcia warsztatowe „Higiena okresu dojrzewania”	Wolontariuszka z CZMP	Dziewczęta klasy II
5.	Zajęcia warsztatowe – profilaktyka cyberprzemocy.	Psycholog z PPP nr 4, nauczyciel	Klasy II

		informatyki	
6.	Profilaktyka uzależnień: „Jak poznać , że dziecko bierze narkotyki lub dopalacze”- wykład	Pedagog szkolny	rodzice kl. I-III
7.	Preorientacja zawodowa : „ Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji”- warsztaty psychoedukacyjne	Poradnia psychologiczno - pedagogiczna.	klasyII
8.	Warsztaty „Jak wychowywać nastolatka”	Poradnia psychologiczno - pedagogiczna	rodzice klas II
9.	Doradztwo zawodowe „ Kryteria wyboru szkoły” - pogadanka	Poradnia psychologiczno - pedagogiczna i pedagog szkolny	klasy III cykl zajęć

10.	Punkt konsultacyjny dla uczniów, którzy mają problemy z wyborem szkoły	Specjalista z ŁCDNiKP i pedagog szkolny	uczniowie i rodzice-klasy III
11.	Spotkanie nt. struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego - wykład	pedagog szkolny	rodzice klas III
12.	Profilaktyka HIV -warsztaty	Poradnia psychologiczno - pedagogiczna	klasy III
13.	Zajęcia wczesnej profilaktyki „Mocniejsi razem” - spotkania raz w tygodniu cały rok szkolny	pedagog szkolny	chętni uczniowie (zajęcia pozalekcyjne)

SPODZIEWANE EFEKTY DZIAŁAŃ **PROFILAKTYCZNYCH**

1. Uczniowie, rodzice, nauczyciele posiadają wiedzę na temat uzależnień i ich profilaktyki
2. Uczniowie potrafią świadomie dokonywać wartościowych i racjonalnych wyborów
3. Uczniowie są odpowiedzialni i chętni do współpracy.
4. Uczniowie wiedzą w jaki sposób rozwiązywać różne problemy
5. Uczniowie potrafią zapobiegać i przeciwdziałać agresji
6. Uczniowie wiedzą co to znaczy być asertywnym i tolerancyjnym
7. Zmniejszenie zjawiska przemocy w szkole
8. Poszczególne klasy stanowią zintegrowane zespoły
9. Uczniowie znają sposoby pokonywania stresu
10. Zmniejszenie problemów z paleniem papierosów przez młodzież
11. Uczniowie posiadają adekwatną samoocenę i poczucie własnej wartości
12. uczniowie są odporni na działania grup stosujących psychomanipulację

FORMY REALIZACJI

Program przeznaczony jest dla uczniów klas I-III gimnazjum, ich rodziców, kadry pedagogicznej, oraz pozostałych pracowników szkoły. Będzie on realizowany w następujących formach :

- godziny wychowawcze
- zajęcia z pedagogiem szkolnym
- warsztaty psychoedukacyjne prowadzone przez psychologów
- spotkania z funkcjonariuszami Policji
- spotkania szkoleniowe dla rodziców
- spotkania pozalekcyjne („Mocniejsi razem”)
- szkoleniowe rady pedagogiczne
- indywidualne konsultacje pomiędzy podmiotami programu

PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE
W REALIZACJI PROGRAMU
PROFILAKTYCZNEGO

1. Dyrekcja szkoły
2. Nauczyciele
3. Pedagog szkolny
4. Rodzice
5. Administracja szkoły
6. Pielęgniarka szkolna
7. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
8. Samorząd Uczniowski
9. Ośrodki i stowarzyszenia o charakterze profilaktycznym
10. Firmy szkoleniowe
11. Rada osiedla
12. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
13. Kuratorzy Sądu Rodzinnego
14. Personel obsługi

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkolny program profilaktyki powinien zmieniać się zależnie od potrzeb społeczności szkolnej. Okresowo - przed zakończeniu roku szkolnego diagnozie poddana będzie trafność założeń Programu i jakość jego realizacji.

Narzędziami tej diagnozy będą

- ankiety dla uczniów (ankiet „Przyjazna szkoła”)
- wyniki ankiet ewaluacyjnych przeprowadzonych po wybranych zajęciach psychoedukacyjnych
- rozmowy z uczniami, nauczycielami i rodzicami
- obserwacja zachowań uczniów
- analiza dokumentacji wychowawców klas i pedagoga szkolnego
- konsultacje z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą (Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna, Sąd Rodzinny, MOPS)

Na podstawie wyników tej diagnozy będą wyciągane wnioski co do ewentualnych zmian w kierunkach, treściach, formach, czy jakości działań w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki.

Zmiany będą wprowadzane w nowym roku szkolnym po akceptacji Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.